

Skattedirektoratet
Postboks 9200 Grønland
0134 OSLO

Deres ref

Vår ref
25/414-

Dato
20. juni 2025

Fastsettelse av endringsforskrift til merverdiavgiftsforskriften - vann fra vannverk og avløpstjenester

1. Innledning

Vedlagt følger utkast til forskrift om endring av forskrift til merverdiavgiftsloven, i forbindelse med ikrafttredelse av redusert merverdiavgiftssats for vann fra vannverk og avløpstjenester, jf. merverdiavgiftsloven § 5-12.

Vi ber om at Skattedirektoratet fastsetter forskriften og sørger for kunngjøring i Norsk Lovtidende.

Sammenlignet med forslaget som var på høring, jf. hørings sak 25. februar 2025 med høringsfrist 8. april 2025, er det gjort enkelte justeringer som omtales nedenfor.

2. Oversikt over justeringer fra utkastet som var på høring.

Tidspunkt for ikrafttredelse.

Vi viser til vår nyhetssak 11. april 2025, hvor det ble gjort kjent at fristen for ikrafttredelse av den reduserte satsen ble utsatt fra 1. mai til 1. juli 2025.

Overgangsregler

I høringsnotatet ble det antydnet at det kunne være aktuelt med en overgangsregel i 2025 for å forenkle den administrative utfordringen ved at den reduserte satsen innføres fra 1. mai. I utgangspunktet er det tidspunktet for leveringen og for uttaket som er skjæringstidspunktet for hvilke ytelser som skal avregnes etter gammel og ny sats, jf. merverdiavgiftsloven § 22-1.

I tilfeller hvor godtgjørelsen fastsettes på bakgrunn av mengden vann i henhold til vannmåler, redegjorde høringsnotatet for en overgangsordning som åpner for at det ikke ble nødvendig med egen avlesning på tidspunktet for innføring av ny redusert sats. I stedet kunne samlet levering for året fordeles forholdsmessig. Med ikrafttredelse av redusert sats 1. juli vil dette innebære at halvparten av gebyrene for vann og avløp for 2025 beregnes med alminnelig sats (25 pst.) og halvparten med redusert sats (15 pst.), uavhengig av faktisk leveringstidspunkt.

I vedlagte utkast til forskrift er det inntatt en slik overgangsregel i forskriften del II, som det er opp til de avgiftspliktige å anvende dersom muligheten ellers ligger til rette for det. Departementet vil imidlertid på bakgrunn av innspill i høringen klargjøre at denne bestemmelsen ikke kan redusere rettighetene abonnenter/mottakere har etter lokale forskrifter eller avtaler.

I tillegg har Advokatforeningen påpekt at kommuner med årlig eller halvårlig fakturering vil kunne få betydelig merarbeid med å etterleve merverdiavgiftsforskriften § 22-1-2. I tråd med målet om å legge til rette for forenklinger ved overgang til ny sats, er det inntatt en overgangsregel i forskriften del II om at plikten til å utarbeide en slik oversikt ikke gjelder.

Drikkevann

I høringsnotatet ble det foreslått å avgrense den reduserte satsen til drikkevann levert fra et vannforsyningssystem. I høringsnotatet punkt 4.2.3. er dette blant annet omtalt på følgende måte:

«Departementet foreslår at det bare er drikkevann levert via vannforsyningssystem som skal omfattes. Dette innebærer at omsetning og uttak av vann fra vannforsyningssystem med en annen kvalitet og til andre formål enn det som inngår i definisjonen av drikkevann, ikke vil omfattes av merverdiavgiftsloven § 5-12.»

Enkelte kommunale høringsinstanser har påpekt at formuleringen kan forstås slik at det oppstilles et krav om at leverandørene av drikkevann må differensiere merverdiavgiftssatsen ut fra hva drikkevannet konkret benyttes til. Flere kommuner tar i sin høringsuttalelse opp de betydelige utfordringene en slik løsning vil innebære.

Formålet med avgrensingen til drikkevann er å avgrense mot levering av vann fra vannforsyningssystemer med annet kvalitet på vannet enn drikkevann. I slike tilfeller vil formålet med bruken av vannet være andre enn det som inngår i definisjonen av drikkevann. Slik forslaget til forskriftsbestemmelse er formulert, forslaget § 5-12-1 første ledd, mener vi det fremkommer klart at formålet med bruken av drikkevannet som leveres ikke er avgjørende for om redusert sats kan anvendes. Avgjørende er kvaliteten på vannet som leveres fra vannforsyningssystemet.

Vannforsyningssystem

Enkelte kommuner leverer drikkevann «til eller mottar drikkevann fra en annen kommune». I høringen er det tatt opp at det må komme klart frem i regelverket at distribusjon av vann mellom kommuner omfattes av redusert sats, også om mottakskommunen ikke har eget vannverk.

Vannforsyningssystem er definert i drikkevannsforskriften § 3 bokstav k., og omfatter blant annet distribusjonssystemer som ikke er enkeltforsyningssystem. Vi legger til grunn at en kommune som får levert drikkevann fra en annen kommunes vannforsyningssystem har eget system for distribusjon til sine abonnenter. De omfattes i tilfelle av drikkevannsforskriften § 3 bokstav k. Videre kommer det klart frem av omtalen i høringsnotatet at levering fra et vannforsyningssystem til et annet vannforsyningssystem omfattes av forslaget til redusert sats.

Levering av vann fra tanker el. I beredskapssituasjoner

Flere høringsinstanser støtter forslaget i høringsnotatet om at den reduserte satsen skal gjelde når eier av et vannforsyningssystem i beredskapssituasjoner leverer vann fra vanntanker.

Enkelte høringsinstanser uttaler at hensynet til klarhet og forutberegnelighet tilsier at denne presiseringen tas inn i merverdiavgiftsforskriften. På bakgrunn av innspillene foreslår vi en ny bestemmelse om dette. Vi viser til forslag til nytt annet punktum i forslaget til § 5-12-1 første ledd i merverdiavgiftsforskriften, sammenlignet med forslaget som ble sendt på høring.

Avløpstjenester

I høringsnotatet foreslo departementet en bestemmelse om at med «avløpstjenester menes bortføring av sanitært avløpsvann...». Begrepet sanitært avløpsvann er definert i forurensningsforskriften § 11-3 som avløpsvann som «i hovedsak skriver seg fra menneskers stoffskifte og fra husholdningsaktiviteter, herunder avløpsvann fra vannklosett, kjøkken, bad, vaskerom eller lignende». Forslaget var imidlertid ikke begrenset til sanitært avløpsvann alene da det i høringsnotatet ble gitt uttrykk for at «[r]edusert sats skal imidlertid anvendes selv om det sanitære avløpsvannet rent faktisk er blandet med annet vann, typisk overvann».

Enkelte kommuner ønsker en klarere presisering av hva som regnes for sanitært avløpsvann og hva som faller utenfor. Som NKK og Fredrikstad kommune legger til grunn i sine høringssvar, innebærer forslaget i praksis at alt avløpsvann som kan leveres i kommunale avløpsnett er ment omfattet av forslaget forutsatt at avløpsvannet har innslag av sanitært avløpsvann.

På bakgrunn av høringsinnspillene er det tatt inn i endringsforskriften en bestemmelse i utkastet til § 5-12-1 annet ledd i merverdiavgiftsforskriften om at i tillegg til sanitært avløpsvann, omfatter avløpstjenester bortføring av «annet avløpsvann som bortføres sammen med sanitært avløpsvann».

Videre er det reist spørsmål om avløpstjenester omfatter rensing av avløpsvannet. Departementet legger til grunn at rensing av avløpsvannet er en del av avløpstjenesten, men har klargjort dette ved å presisere at avløpstjenester omfatter både bortføring og «behandling» av sanitært avløpsvann mv. Det vises til utkastet til § 5-12-1 annet ledd.

Annet

En av høringsinstansene mener det bør avklares «om kostnader til blant annet etablering av minirensesanlegg vil være omfattet av redusert merverdiavgiftssats», og at dette «bør avklares i en merknad eller veileder til forskriften eller i et rundskriv».

Vi viser til at det er avløpstjenester som omfattes av den reduserte satsen, kostnader til etablering av minirensesanlegg vil være omsetning av varer (renseanlegget) og entreprenørtjenester o.l. (montering og etablering) som ikke omfattes av redusert sats. At denne type varer og tjenester ikke omfattes av forslaget er omtalt i høringsnotatet, og bør ikke være tvilsomt.

Ellers ber vi om at Skatteetaten på vanlig måte veileder de avgiftspliktige om området for den reduserte satsen og andre spørsmål som oppstår i forbindelse med endringer i satser på området.

Med hilsen

Frédéric Wilt (e.f.)
avdelingsdirektør

Kjell Saghaug
lovrådgiver

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer